

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

КАКВО ПОСТИГНАХМЕ ПРЕЗ 2016 г.

Обръщение от учредителите

I. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“

- Мисия
- Цели на фондацията
- Стратегически приоритети
- Цели на фондацията за 2016 г.

II. ДРУГИТЕ ЗА НАС

III. КАКВО ПОСТИГНАХМЕ ПРЕЗ 2016 г.

1. Развитие на дейностите и програмите на дневния център и привличане на нови клиенти.
2. Развитие на защитеното кафене като социално предприятие.
3. Развитие на програмата за подкрепена трудова заетост и стартиране на програма за трудова практика.
4. Популяризиране на способностите на младите хора с интелектуални затруднения и популяризиране на каузата на хората с интелектуални затруднения.
5. Подобряване на регулациите за услугите за хора с увреждания.

IV. ПРОЕКТИ НА ФОНДАЦИЯТА ПРЕЗ 2016 Г.

V. ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2017 Г.

VI. ЕКИП НА ФОНДАЦИЯТА, СЪТРУДНИЦИ И ДОБРОВОЛЦИ

VII. ПАРТНЬОРИ

- Партньори и подкрепящи организации
- Стратегически партньор
- Компании дарители
- Медийни партньори
- Индивидуални дарители

VIII. ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

1. Счетоводен баланс
2. Отчет на приходите и разходите за нестопанска дейност
3. Отчет на приходите и разходите за стопанска дейност

КАКВО ПОСТИГНАХМЕ ПРЕЗ 2016 Г. ОБРЪЩЕНИЕ ОТ УЧРЕДИТЕЛИТЕ

Създаването на фондация „Светът на Мария“ е лична кауза и възможност да допринесем за промяната в живота на хора, които са сред най-дискриминираните и изолирани групи. За нас е важно хората с интелектуални затруднения да бъдат приети от обществото, да имат условия и среда да се развиват и изявяват със своите интереси и способности, да имат приятели, да получават необходимата подкрепа и зачитане на своите права.

През 2016 г. фондацията доразви своята дейност в подкрепа на хората с интелектуални затруднения, като постави акцент върху тяхната трудова реализация, социално участие и приемане в общността. Изминалата година беше изпълнена с разнообразни дейности и събития, които дадоха възможност на повече хора с интелектуални затруднения да се включат в програмите на Фондацията, да се популяризират нови модели и добри практики.

Продължихме да насочваме своите усилия към прилагане на добри европейски практики за включване на хората с интелектуални затруднения в общественополезни инициативи с останалите граждани и насърчаване на активното им участие в подкрепа на обществени структури и дейности. Действията ни през цялата година бяха ръководени от стремежа с разнообразни дейности и проекти да изграждаме положителен образ за способностите на младежите с интелектуални затруднения. За целта насочихме своите усилия към осигуряване на повече възможности за обучение и развитие на трудови и социални умения чрез участие в трудова практика в реална работна среда.

Организирахме поредица от дейности, свързани с подкрепа за социализирането на хората с интелектуални затруднения, приобщаването им към културния живот на общността, както и придобиване на умения за организиране на свободното време. Издадохме „Книжка за София“ – първото „лесно за разбиране“ специализирано издание с информация за столицата, предназначено за хора с интелектуални затруднения.

Специален повод за гордост през изминалата година са новите сключени договори на клиенти на Дневен център „Светове“ – резултат от реализираната програма за подкрепена заетост, благодарение на която 8 млади хора с интелектуални затруднения намериха своето поприще и подкрепени от трудов наставник, започнаха професионалната си кариера.

Защитеното кафене отвори врати отново през лятото на 2016 г., продължаваме и с активното развитие на услугата по предоставяне на кетъринг за различни поводи и събития, като от стартирането на услугата през 2015 г. кафенето е осигурило кетъринг услуги за над 40 събития в различен формат.

Продължихме да работим за промяната на ключови политики, които са пряко свързани с интеграцията на хората с интелектуални затруднения, техният достъп до социални услуги и подкрепа, образование и пазар на труда, социалното подпомагане, развитието на социалното предприемачество и зачитането на гражданските права.

Благодарим на всички, които активно работиха през тази година – екипа на Фондацията и на Дневен център „Светове“, както и нашите потребители, доброволци, стажанти, партньори, дарители и приятели, които повярваха заедно с нас и продължават да ни помагат и подкрепят.

Цецка и Гроздан Караджови

Учредители на Фондация „Светът на Мария“

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“

„Светът на Мария“ е фондация, учредена в обществена полза през февруари 2012 г. с фирмено дело на СГС № 66/2012. Учредена е от семейството на Мария – млада жена с интелектуално затруднение.

Фондация „Светът на Мария“ е вписана в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при Софийски градски съд, както и в Централния регистър на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност към Министерство на правосъдието (№ 20120502042). Фондацията притежава лиценз за доставчик на социални услуги – Дневен център за възрастни с интелектуални увреждания – удостоверение за регистрация № 1124-01, дата на издаване: 08.05.2012 г.

Мисия

Нашата мисия е да подобряваме качеството на живот на хората с интелектуални затруднения и техните семейства, както и да подпомагаме личностната им реализация чрез осигуряване на достъп до качествени услуги, развиващо обучение и подходяща трудова заетост. За нас е важно хората с интелектуални затруднения да са приети от обществото, да имат условия и среда да се развиват и изявяват със своите интереси и способности, да имат приятели, правата им да са спазени и да получават необходимата подкрепа.

Постигаме мисията си като организираме предоставянето на социални услуги с подход ориентиран към личността и развитието на потенциала на хората с увреждания, популяризираме техните способности и тяхното мнение, застъпваме се за политиките и дейностите, които ще доведат до по-добри условия на живот и социално включване.

Цели на Фондацията

- защита на човешките права и подпомагане на лица с интелектуални затруднения и техните семейства;
- преодоляване на дискриминацията и социалната изолация на лица с интелектуални затруднения;
- подпомагане на социалната им интеграция и личностна реализация чрез осигуряване на достъп до качествени услуги, развиващо обучение и подходяща трудова заетост.

Стратегически приоритети

1. *Подкрепа за реализацията и интеграцията на хората с интелектуални затруднения чрез:*

- Развитие на подхода на дневна грижа с достъп до труд и разнообразни, смислени трудови дейности, подкрепена заетост;
- Развитие на социалното предприемачество;
- Развитие на подкрепената заетост – подкрепа за хората с интелектуални затруднения да се реализират на пазара на труда;
- Повишаване на качеството на работа – разширяване на дейностите за подкрепа за хората с интелектуални затруднения и техните семейства;
- Реализиране на дейности, подпомагащи развитието на личността, самоопределянето на хората с интелектуални затруднения и техните приятелства и контакти с общността.

2. *Популяризиране на хората с интелектуални затруднения и каузата на социалното включване чрез:*

- Осигуряване на взаимодействие и участие на хора с интелектуални затруднения с общността;
- Популяризиране на хората с увреждания като способни и можещи;
- Популяризиране на предметите и дейностите изработени от тях;
- Популяризиране на тяхното мнение и позиция;
- Споделяне на добри международни и български практики и модели.

3. *Развитие на професионализма в социалната работа за хора с увреждания чрез:*

- Систематизиране на опит и практика, които поставят човека в центъра на подкрепата;
- Организиране и участие в инициативи, които подкрепят професионалистите в областта;
- Споделяне на опита и практиката на дейностите за подкрепа и проектите на Фондацията – дни на отворени врати, посещения и дискусии с професионалисти, партньорства и др.

4. *Застъпничество за социалното включване и правата на хората с интелектуални затруднения чрез:*

- Поставяне на въпросите за правата и участието на хората с увреждания пред институциите и вземащите решения;
- Привличане към каузата на широк кръг заинтересовани страни.

Цели на Фондацията за 2016 г.

1. Развитие на дейностите и програмите на дневния център и привличане на нови клиенти.
2. Развитие на защитеното кафене като социално предприятие.
3. Развитие на програмата за подкрепена трудова заетост и стартиране на програма за трудова практика.
4. Популяризиране на способностите на младите хора с интелектуални затруднения и популяризиране на каузата на хората с интелектуални затруднения.
5. Подобряване на регулациите за хората с интелектуални затруднения.

„...Като резултат от доброто прилагане на програмата за подкрепена заетост, Огнян успешно се справя с работните си задължения и нашият екип е доволен да го има за свой член.

В качеството си на Председател на Дружество „Знание“ смятам, че наемането на работа на човек с интелектуално затруднение от Дневен център „Светове“ към фондация „Светът на Мария“ по програмата за подкрепена заетост може да бъде препоръчано и на други работодатели. Това е една чудесна възможност за успешна трудова реализация и действително повишава качеството на живот на хората в неравностойно положение...“

Мариана Манукян
Председател на УС на Дружество „Знание“
(работодател)

„...Оценяваме сериозността на проекта, насочен към повишаване качеството на живот на хората с увреждания, което от своя страна ще спомогне за развитието на София като модерен европейски град. Темите, залегнали в проекта, биха могли да допринесат за техните безусловни постижения в бъдещите им дейности.

Район „Триадица“ като бъдещ Ваш партньор ще окаже необходимото съдействие за успешното реализиране на проекта...”

Инж. Николай Терзиев
Кмет на Район „Триадица“
(Писмо за подкрепа на проект по Програма „Европа 2016“ на Столична община)

„...През март 2016 г. към доброволците на София филм фест се включиха 14 от клиентите на Фондацията ... Доброволците подпомогнаха логистичната организация на фестивала и участваха в посрещането на зрителите пред кино салоните. С настоящето искаме да изкажем своята благодарност на фондация „Светът на Мария“ за професионалното сътрудничество и оказаната подкрепа.“

Катерина Стоянова
Председател на УС, Си Ви Ес – България
Кирил Лозанов
Административен директор
Международен София филм фест

„...Вие създадохте ефективен и работещ модел на трудова заетост, място за трудова рехабилитация и усъвършенстване на трудови и социални умения, съобразени с индивидуалните потребности на заетите в него хора с интелектуални затруднения. Популяризирането на социалното предприемачество и практиките, които дават възможност за труд и реализация на тези хора, заслужават адмирации.

Считам, че усилията на Фондация „Светът на Мария“ и на Дневния център „Светове“ за повишаване на информираността относно възможностите за включване на лица с интелектуални затруднения са особено значими. Това е пътят за изграждане на социална чувствителност, толерантност и разбиране, че те имат огромен потенциал и могат да бъдат пълноценни участници в обществото.

....Дневен център „Светове“ се наложи като споделено пространство за обединение на приятелите на хората с интелектуални затруднения – дарители, съмишленици, доброволци. Радостен съм от факта, че през м. юни т.г. клиентите на Центъра посетиха и сградата на президентската институция и се запознаха с част от задълженията на държавния глава и на неговата администрация. Уверявам Ви, че вратите ни ще бъдат широко отворени за Вас и занаят!...“

**Росен Плевнелиев, Президент на Република България
(Писмо до фондация „Светът на Мария“ по повод годишнината от откриването на
Дневния център, 16.07.2016 г.)**

„...Сърдечно благодаря за поканата да присъствам на организирания от Фондация „Светът на Мария“ Бал на приятелството...“

Подобни събития имат важно значение за формиране на общо разбиране за ролята и участието на хората с интелектуални затруднения във всички сфери на обществения живот....Високо оценявам приноса на Фондацията и на целия и екип за осигуряване на стимулираща среда и лична независимост на младежите. Чрез своя богат опит и професионализъм, но най-вече чрез личната ангажираност и всеотдайност, показахте, че най-важни са взаимоотношенията между хората и вярата в това, че всеки е способен с подходящата подкрепа да се развива и да бъде самостоятелен...“

**Деница Сачева
Заместник-министър на труда и социалната политика
(Писмо до фондация „Светът на Мария“ по повод годишнината от откриването на
Дневния център, 16.07.2016 г.)**

„...Поздравявам екипа на Дневен център „Светове“ за социално отговорната мисия да подобри качеството на живот на хората с интелектуални затруднения и техните семейства, както и да подпомага личностната им реализация чрез осигуряване на достъп до качествени услуги, развиващо обучение и подходяща трудова заетост.

Желая Ви здраве, енергия и воля да работите все така всеотдайно, за да преодолявате предизвикателствата по пътя си и да сбъдвате все повече мечти...“

**Меглена Кунева
Заместник министър-председател по координация на европейските политики и
институционалните въпроси и министър на образованието и науката
(Писмо до фондация „Светът на Мария“ по повод годишнината от откриването на
Дневния център, 16.07.2016 г.)**

„...Впечатляващо е, че освен място за споделяне и подкрепа, дневната грижа в Центъра предоставя възможност на младите хора с интелектуални затруднения да придобият професионални и трудови умения, с които да развият своя потенциал за един по-качествен живот като пълноправни членове на обществото...“

Д-р Хасан Адемов
Председател на Комисията по труда, социалната и демографската политика
(Писмо до фондация „Светът на Мария“ по повод годишнината от откриването на
Дневния център, 16.07.2016 г.)

„...Нека всички заедно да дадем своя принос за популяризиране дейностите на Дневен център „Светове“ и да насърчим родителите, които са наши партньори в търсене на индивидуален подход към успешно развитие и професионално реализиране на техните деца...“

Ваня Кастрева
Началник на РИО – София-град
(Писмо до фондация „Светът на Мария“ по повод годишнината от откриването на
Дневния център, 16.07.2016 г.)

КАКВО ПОСТИГНАХМЕ ПРЕЗ 2016 Г.

През 2016 г. заложихме на развитие на програмите и дейностите така, че да се намери място и възможност за включване на всички клиенти както в дейности, които се развиват и усъвършенстват в ателиетата на дневния център, така и в програми, които надграждат постигнатото и им дават възможност да експериментират. Особено важно е че броят на клиентите на дневния център всяка година се увеличава и че това е организирано в плавен процес, който позволява на всички участници да се чувстват спокойни и сигурни.

Развитието на дейностите е ориентирано към създаване на повече и разнообразни възможности за среща и общуване между хората с интелектуални затруднения и останалия свят. Нови и доразвити програми са трудовото наставничество, трудовата практика, дейностите на защитеното кафене и кетъринга.

Особено важно е развитието на самоопределянето на клиентите. Тази насока на работа е свързана с развитието на техните социални контакти, включване в различни социални инициативи и дейности, участието във форуми, базари, както и в проекти, които им позволяват да развиват вкуса и светогледа си. Публикуването на втората лесна за разбиране книжка е в тази посока – да се подкрепи личностното развитие на хората с интелектуални затруднения.

За нас продължава да е много важно и през 2016 г. обществото да става все по-приемащо. Редица инициативи и дейности са насочени към подпомагане на този процес и към това хората с интелектуални затруднения да се възприемат като достойни и значими членове на обществото.

И през 2016 г. продължихме да изграждаме приятелства и партньорства, имаме много нови дарители, които подпомагат дейността ни, други традиционни дарители отново ни подкрепиха – за нас това е особено важно, тъй като показва, че каузата на хората с интелектуални затруднения е възприемана и разпознавана.

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛ 1: РАЗВИТИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ПРОГРАМИТЕ НА ДНЕВНИЯ ЦЕНТЪР С ТРУДОВИ ДЕЙНОСТИ И ПРИВЛИЧАНЕ НА НОВИ КЛИЕНТИ

СПОДЕЛЕНО ОТ КЛИЕНТИ НА ДНЕВЕН ЦЕНТЪР „СВЕТОВЕ“:

„Обичам да правя сапуни и да ги опаковам. Тука ми е много добре и има много добри хора. За мен добри са хората, които казват: „Мога ли да ви помогна?“.

Дебора Христова

„Много искам да работя. Мога да бъда чистач например. Каквото има... Работата ще промени живота ми – ще имам колеги и приятели.“

Радослав Кръстев

„Бях на една трудова практика с Гери: раздавахме писма и след това вървахме и ги разнасяхме. Сеещам се, че един път трябваше да носим кенчета с билети за кино фестивала. Това много ми хареса да го правя.“

Александра Маринова

През 2016 г. Дневен център за обучение и развитие на трудови умения за хора с интелектуални затруднения „Светове“ осигури подкрепа за 35 човека. Клиентите посещават Центъра гъвкаво, според своя индивидуален ритъм и участват както в програмите за трудови занимания и обучение, така и в дейностите за свободно време.

През годината дейността на Центъра беше обогатена с нови програми, а съществуващите програми бяха доразвити с нови дейности и занимания, които дават възможност за развитие на умения, на самостоятелност и на увереност за социално справяне.

Защитеното кафене към Центъра беше обновено като обзавеждане и с ново меню отвори през летните месеци на 2016 г. Развита бе и се наложи програмата за предлагане на кетъринг и обслужване за различни поводи и събития.

Дневният център е приел за измерители в дейността си международно разпознатите критерии за качество на живот на хората с интелектуални затруднения в три основни жизнени области: **личност, социално взаимодействие и благосъстояние**, по които се провежда оценка на постигнатите резултати.

Дневен център „Светове“, разположен в гр. София, кв. Гоце Делчев, ул. Риккардо Ваккарини № 8, е социална услуга, която цели да осигурява включваща, приемаща и стимулираща развитието среда и пълноценни ежедневни занимания за лица с интелектуални затруднения, насочени към подобряване качеството на техния живот и изграждане на умения и нагласи, способстващи тяхната социална интеграция.

Центърът насърчава и подкрепя социалното, икономическото, емоционалното, образователното и културното развитие на всеки клиент като доказателство на това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в общността.

Критерии за качество на живот

През 2016 г. се провеждаше ежемесечна оценка на постижението по 8 критерия за качество на живот на хора с интелектуални затруднения, както и допитвания за удовлетвореността на клиентите и техните близки.

1. Личностно развитие

През 2016 г. във всички ателиета и по програми се провеждаха дейности за формиране и практикуване на трудови умения и навици, както и на способност към прилагането им не само в позната, но и в непозната среда.

2. Самоопределяне

Провокира се рефлексията, самооценката, даването на мнение, изказването на позиция от страна на клиентите, което допринесе за тяхното самоопределяне като личности.

3. Лични взаимоотношения

Търсенето и изграждането на лични взаимоотношения е водещо желание при повечето клиенти на центъра. Програмата и дейностите позволяват такива отношения да се изградят и развиват.

4. Социално включване

Чрез няколко програми на центъра се поощри социалното включване на клиентите и изграждането на увереност и самочувствие при общуване в общността и при участие в обичайни за обществото дейности.

5. Права

Центърът е ориентиран към съблюдаване и защита на правата на неговите клиенти, които са подкрепени от екипа в това да се грижат за своите права и да ги отстояват по различни въпроси извън Центъра.

6. Емоционално състояние

Поддържа се добър емоционален климат и среда, която предполага ведрост и веселие. Менторите оказват подкрепа на клиентите при възникване на различни трудности или въпроси в личен план, взаимоотношенията са поставени на основната на взаимното приемане и уважение и се реагира винаги в случаите, когато по някакъв начин личността на клиент е засегната.

7. Физическо състояние

Екипът следи и подпомага клиентите и родителите им при грижата за физическото състояние на потребителите.

8. Материално състояние

Дневният център служи за посредник при осигуряване на помощи и дарения за клиентите, подпомага ги и чрез включване в различни дейности (концерти, постановки и др.) с безплатни билети. Потребителите, за които са намерени подходящи работни места и са подпомогнати в това да сключат договори, получават възнаграждение за труда си.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДНЕВНИЯ ЦЕНТЪР

Обща и специфични цели на Дневния център са съобразени с предназначението на социалната услуга, съобразно нормативните изисквания, добрата социална практика и с мисията и целите на Фондация „Светът на Мария“, като доставчик на социалната услуга.

Целта на Дневния Център е да осигурява включваща, приемаща и стимулираща развитието среда и ежедневни занимания за лица с интелектуални затруднения, насочени към подобряване на тяхното качество на живот и изграждане на умения и нагласи, способстващи тяхната социална интеграция.

Центърът насърчава и подкрепя социалното, икономическото, емоционалното, образователното и културното развитие на всеки клиент като доказателство на това, че всеки човек може да развие потенциала си и да бъде ценен участник в общността.

Всяка година екипът на Дневния център си поставя цели, свързани с развитието на дейността. Отделно цялата работа на екипа е организирана около постигане на личните цели на всеки от клиентите.

Специфичните цели на Центъра са:

1. Целенасочена социална работа в подкрепа на лицата за осъществяване на смислени ежедневни дейности и социално включване;

2. Индивидуална оценка на потребностите и съобразяване на желанието и личния избор на потребителите
3. Подпомагане и разширяване на възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот.

Клиенти на Дневен център „Светове“ през 2016 г.

Нашият стремеж е да осигурим стимулираща среда с ежедневни трудови дейности, насочени към индивидуалните възможности и интереси на клиентите на услугата и да подпомогнем развитието на потенциала на хората с интелектуални затруднения, социалната им интеграция и личностната реализация.

Александра Маринова	Мария Караджова	<i>5 нови клиенти:</i>
Анна Цонева	Надежда Христова	Стефан Минков
Бианка Петрова	Огнян Огнянов	Венцислав Ставрев
Боряна Герджикова	Радослав Кръстев	Александър Антонов
Велислава Андонова	Радослав Славов	Милена Русева
Виктор Христов	Росен Стоянов	Калин Крумов
Виолета Първанова	Светлана Георгиева	<i>2 напуснали:</i>
Габриела Кунева	Симеон Ангелов	Илиана Цветанова
Гергана Кирилова	Сия Лалковска	Мартин Върбанов
Данаил Венев	Стиляна Димитрова	
Даниел Йончев	Събина Накова	
Дебора Христова	Таър Дакак	
Денислав Бистрев	Тодор Ганчев	
Ива Младенова	Цветелина Георгиева	

Предоставяне на гъвкава подкрепа

През 2016 г. центърът е посещаван от 35 лица. От тях имаме един потребител, на когото е прекратен договора, поради несистемно нарушаване на вътрешните правила и оказван тормоз по отношение на останалите клиенти.

През 2016 г. са приети 5 нови клиенти.

В центъра се води списък на заявите интерес към услугите на Центъра, в който има записани през 2016 г. 29 лица. От тях 28 Лица са преминали срещи за опознаване и 10 лица са записани в списък на чакащи за пробен период.

Клиентите посещават Дневния център по индивидуален график, който е съобразен с тяхното местоживее и личен ритъм, поносимост на натоварване, семейни задължения и работна ангажираност на родителите в случаите, когато придружават клиента.

Центърът има възможност да продължи да приема нови клиенти, въпреки запълнения си капацитет, тъй като прилага гъвкава формула за ползването на услугите и подпомага включването в трудови дейности. Потребителите посещават Дневния център между 2 и 5 пъти седмично.

Налице са различни схеми за посещение, които се разнообразяват непрестанно и през 2016 г. в отговор на специфичните потребности на клиентите. Услугата се ползва целодневно с обяд, целодневно без обяд, полудневно с обяд, полудневно без обяд като начинът на ползване на услугата се отразява при калкулиране на таксите на потребителите.

Програми на Дневния център

Дейността на Дневния център е организирана в ателиета и програми. Основната дейност на Центъра е планирана през процесите на прием в услугата и цикъл на индивидуалното планиране на подкрепата.

Прием и индивидуално планиране на подкрепата

През 2016 г. беше доразвита процедурата за прием в услугата. Бяха разработени професионални психологически и социални инструменти за оценка на психично страдание, подобрена бе процедурата за наблюдение и документиране по време на срещи и през пробния период. Прецизиран бе реда за провеждане на приема, така че да осигури плавност, спокойствие и сигурност както за новия кандидат, така и за останалите потребители, като е балансирано и натоварването на екипа.

Програми за трудови занимания

Програмите за трудови занимания са с насоченост изграждане на умения и реализация в области съобразно интересите на клиентите на центъра.

1. Програма за изготвяне на предмети (ателие за сапуни)

Програмата се провежда в ателие продукция. През 2016 г. са участвали 25 клиента.

През годината дейността се разви и обогати като: провеждат се повече от една дейности, разнообразиха и структурираха се нови сувенири и задачи, търсят се дейности, които отговарят на способностите, има динамика и разнообразие, осигурява се технологичен ред на работа и др. В рамките на 2016 г. бе променен изцяло ритъмът и условията на организацията в ателието. Наред с производството на сапуни бяха развити дейности по опаковането им, въведени бяха нови сувенири и еднотипни процеси. Изследвани бяха процеси и дейности, които съответстват на уменията на клиентите, за да могат те спокойно да ги осъществяват.

2. Програма за усвояване на умения в приготвянето на храна (ателие Кухня)

Програмата се провежда в ателие „Готварство“. През 2016 г. 12 клиента се включиха в това ателие, а двама клиенти от ателието започнаха и почасова работа.

Упражняват се и се развиват умения, повишава се самостоятелността при подготовката на обяда в центъра. Прилагат се разнообразни менюта, които позволяват практикуване и усвояване на разнообразни умения.

3. Програма битови дейности

За годината се включиха 33 клиента. Те осъществяват дейностите по ежедневно почистване на центъра, пране и гладене на работното облекло.

Изградена е работна атмосфера, има разпределение на задачите. Осигурени са дейности

за индивидуална програма на клиенти, които имат такава потребност.

4. Програма за творчески и приложни дейности (арт ателие)

В програмата са се включили 16 клиенти. Те получават индивидуални задачи в рамките на дейността на ателието, което позволява развиване на индивидуалните способности и намиране на отговор на индивидуалните интереси. Изготвят се артистични сувенири.

5. Програма Шредирание на хартия

През 2016 г. стартира дейността „Шредирание“, която е свързана с унищожаване на хартия чрез нарязване. Тя се осъществява от двама клиенти, за които е потребно дейността да не е организирана в група и идват в различни дни от седмицата. Дейността се провежда в общата зала на Дневния център.

6. Индивидуална програма

През 2016 г. беше пилотирано изготвянето и преминаването на индивидуална програма на клиенти, за които ежедневно участие в групови занимания е натоварващо. За тях се прилага различна програма в отделните дни на седмицата, като се редува включването в групови и индивидуални занимания.

7. Програма за трудова практика

Трудовата практика осигури ангажиране на 25 клиента в рамките на 2016 г. Проведоха се разнообразни трудови практики, които позволиха както изграждане на редовни посещения – ежеседмично в зала Триадица и Супермаркет АБ, така и епизодични дейности – при провеждане на фестивали като София филм фест, Салон на изкуствата, Фестивал на науката, Киномания и др.

Трудовата практика за някои клиенти беше общественополезна доброволческа дейност в училищата в близост до Дневния център.

Клиент започна трудова практика в детска градина, а в последствие беше ангажиран в постоянна трудова заетост.

8. Програма Трудово наставничество

През 2016 г. имаме 5 нови работни места на които работят 7 клиента. На някои места работят по двама клиента. Работата е почасова и в останалото време клиентите посещават дневния център.

При намирането на работни места се съобразяват особеностите на клиентите и спецификата на работните условия.

Работещите са подкрепени от туродотерапевт, който като трудов наставник ги подкрепя в навлизането и справянето на работното място.

СПОДЕЛЕНО ОТ КЛИЕНТИ НА ДНЕВЕН ЦЕНТЪР „СВЕТОВЕ“:

„Практика е, все едно като работа, ама не точно. Това нещо все едно си работиш наистина, но всъщност отиваш да помагаш на различните фирми, които имат нужда от такива хора като нас. Хората там са много мили.“

Събина Накова

„Свободно време е, когато искаш да се разходиш, да караш колело, да се движиш и да си разходиш кучето. Много ми хареса екскурзията до Боровец, беше весело, качих се за първи път на лифт!“

Стефан Минков

„Най-много ми харесваха обиколките из центъра на София с доброволци.“

Симеон Ангелов

Аз си спомням, че един път бяхме с Марин в Sofia Live Club на базар. На базарите продаваме неща, дето сме изработили по ателиетата, и с каквото продадем си купуваме материали за центъра.“

Александра Маринова

„На базари ходим, за да продаваме нещата. Хареса ми също в „Нестле“, защото там продадохме почти всички сапуни.“

Гергана Кирилова

През 2016 г. паралелно на програмите с насоченост обучение и развитие на трудови умения, в Дневния център се реализират и програми за социализация и общуване. Участници са 33 клиента.

През 2016 г. ежедневно – в края на всеки ден – се провеждат започващ и завършващ кръг, на които се обсъжда как предстои да премине и как е преминал денят. Клиентите все по-лесно могат да си спомнят как е преминал денят, като все по-често дават конкретни примери като например броя на изработените от тях артикули. На завършващия кръг се дискутира кой клиент какво е вършил в различните ателиета. По този начин клиентите се учат да могат да правят равностметка за изминал период, да оценяват свършената работа и до каква степен са се справили с нея. На края на деня се обсъжда и кой как се е чувствал през деня. Завършващият кръг също помага да се изяснят някои притеснения, които клиентите имат и да се съобщят различни събития или други дейности, които предстоят да бъдат организирани. Забелязва се, че за клиентите завършващият кръг е от особено значение. Те се чувстват добре, когато могат да споделят различни преживявания от деня. Много клиенти напомнят и споделят, че искат да разкажат за нещо конкретно на завършващия кръг. С гордост тези, които смятат, че са се справили особено добре искат да се похвалят и да разкажат за задачите, които са изпълнили. Забелязва се, че клиентите са станали по-отговорни към часа на стартиране на завършващия кръг и взаимно си напомнят и се организират, когато стане време.

През годината продължихме да насърчаваме клиентите да общуват помежду си – в група и индивидуално. Основното време през деня, което може да бъде използвано за това е по време на обедната почивка или кратките почивки между работните сесии. Клиентите имат възможност

да развиват комуникационните си умения и по време на дейности извън Дневния център, в които те се срещат с нови хора.

Проведохме средно по 4 дискусии на месец на теми свързани с организиране на свободното време. През годината са проведени общо 50 дискусии на теми, свързани с организиране на свободното време и посещенията на културни събития. В тях са участвали общо 30 потребители.

През 2016 г. по програмата бяха организирани и осъществени общо 21 събития (празненства, уроци по танци, посещения на културни събития и др.). През годината все повече потребители и все по-често организираха самостоятелно занимания помежду си в свободното време извън Дневния център. Клиентите по няколко пъти седмично организират излизания в центъра на града в свободното си време по своя инициатива. Те сами предлагат и по тяхна инициатива се обсъжда какви мероприятия ще се случват в града през предстоящия уикенд и какви други дейности могат да извършват в свободното си време, като след това с радост споделят какво са организирали със семейството или с приятелите си.

Лични празници и тържества

За всеки личен празник (рожден ден или друго, значимо събитие за клиента) се утвърди празничен ритуал, който се планира и подготвя както от екипа, така и от самия клиент.

През 2016 г. в Дневния център са организирани 43 броя тържества по повод рождени и имени дни на нашите потребители. За всеки рожден ден клиентите организират празненство, което се състои от отправяне на пожелание, почерпка, снимки и танци.

През годината бяха осъществени и празненства за празниците св. Валентин, Коледа, Великден. Празниците са съпроводени от дискусии, на които клиентите споделят как празнуват с близките си. Екипът насърчава споделянето и разказва за различни ритуали и особености на празниците.

Структуриране на ритъма и формиране на представа за време

През 2016 г. в Дневния център ежедневната и седмична програма на дейностите беше сред най-важните инструменти за създаване на структура и помагане по посока на ориентация във времето. Денят в Дневния център е разпределен по часове, които се спазват изключително стриктно. Има клиенти, които следят за спазването на часовете – започване и приключване на работни сесии и почивки. В цялостната си работа екипът реферира към времевата рамка и се старае да подпомогне клиентите в това да свикнат да се ориентират в периоди и часове.

Умения за боравене с пари

Клиентите развиваха тези умения основно чрез участия в базари за сувенири, на които с помощта на членове на екипа могат да калкулират сума, да приемат пари и да върнат ресто. Все повече участници се справят добре с тази дейност и базарите се превръщат в любимите им занимания през годината.

Програма Отворени врати

През годината бяха осъществени 10 бр. събития и посещения по програмата. Организиран беше ден на отворените врати на 14.07.2017 г. по повод третия рожден ден на Дневния център, на който бяха представени дейностите и проектите на Фондацията. Всеки имаше възможност да

посети Дневния център, да се запознае с работата и да разгледа ателиетата и това, което клиентите изработват.

През 2016 г. бяха проведени посещения от различни групи – професионални организации, ангажирани в работата с хора с увреждания, студенти, колеги от други социални услуги.

През 2016 г. стартира провеждане на „Дни на доброволчеството“. Три бизнес организации се включиха в доброволчество, като групи от техни служители посещаваха Дневния център и се включваха в дейностите – общуваха с клиенти, подпомагаха изработването на сувенири и др.

В периода 30 март – 03 април фондация „Светът на Мария“ участва в петия юбилеен Европейския форум за социално предприемачество, който се проведе в гр. Пловдив, а екипът ни представи колекция от ръчно изработени глицеринови сапуни и великденски сувенири. Мероприятието включваше европейски панаир на предприятия и кооперации от социалната икономика, европейска конференция на тема „Социалното предприемачество – иновативен модел за социално включване и трудова заетост“.

Програма за включване на потребителите в процеса на взимане на решения

През годината клиентите се учиха да взимат решения, участвайки в различни дейности, организирани във и извън Дневния център. Имаха възможност да избират в кои ателиета да работят. Според личните си интереси решаваха дали да се включат в опознавателни обиколки на София, благотворителни базари, трудова практика и други организирани събития. В края на всяка седмица участваха в дискусиите и при гласуването за избор на седмично меню за хранене и вече се справят напълно самостоятелно, успявайки да постигнат консенсус помежду си. Участваха в избор на дейности за свободното време – предлагаха сами идеи и убеждаваха останалите да ги приемат.

Йога на смеха, танци и спорт

През 2016 г. продължиха ежеседмичните занимания по йога на смеха, които осигуряват възможност за двигателна активност и емоционално разтоварване на клиентите. В допълнение към тази дейност през есента на 2016 г. беше реализиран проект „Активен живот за хора с интелектуални затруднения“, насочен към осигуряване на спортни дейности за клиентите на Дневния център в три направления: занимания по йога на смеха, занимания по гимнастика и участие в спортни клубове по интереси: зумба, тенис на маса, дартс и др.

При провеждането на тези дейности фондацията си партнираше с Дерида денс център. Клиенти на Дневния център се включваха в разнообразни спортни инициативи – йога на смеха, ЛФК гимнастика, зумба, пилатес, съвременен танц, балет, спортен риболов и др.

През март 2016 г. се проведе и първата екскурзия до Боровец. Повечето клиенти на Центъра за първи път посетиха зимен курорт и с въодушевление се включиха във всички инициативи, които бяха подготвили екипът на „Травентурия“ ООД, с любезната подкрепа на „Бороспорт АД“. Друго незабравимо изживяване за повечето от участниците беше изкачването с лифт до горната станция на кабинковия лифт - Ястребец, на над 2300 м. височина. Някои смело експериментираха ходене със снегоходки, а всички останали сред много смях и закачки се състезаваха с шейни.

Програми за индивидуално подпомагане и подкрепа на семействата

1. Менторство

Всеки клиент на Дневния център избира свой ментор от екипа, който има специалната роля да го подпомага в личен и емоционален план в различни ситуации и е негов довереник по въпросите на живота.

Клиентите бяха подкрепени в кандидатстването и подновяването на ползване на услугата. Подпомогнати са да разпознават и приемат дейности като договор и преподписването му, изготвяне на ТЕЛК, посещение на личен лекар и психиатър и пр.

2. Подкрепа на семействата – „Училище за родители“

И през 2016 г. всеки месец се провеждаше среща на училището за родители, на която се обсъждаха теми и въпроси, свързани с грижата за хората с интелектуални затруднения, осигуряваше се възможност за споделяне на личен опит и изграждане на приятелства между родителите.

През изминалата година бяха проведени 11 срещи на родителската група. В тях през 2016 г. са участвали родители и близки на 17 клиента. Темите, които са поставени през годината са: съвместна работа на родителите с техните пораснали деца за взимане на решения; усвояване на умения как да обучават децата си на самостоятелна ориентация във времето и пространството; среща със специалисти относно процеса на запрещение; изработване на подход за повишаване на ежедневната хигиена на техните деца чрез повече самостоятелност в този процес.

За участие в срещите са канени външни експерти: Златка Михова (Институт по фамилна терапия), Надя Шабани (Български център за нестопанско право), Соня Владимирова (БАЛИЗ), Ани Андонова (Асоциация „Аутизъм“), Валентин Стоилов – психолог, Меглена Димитрова – зъболекар и психолог.

3. Индивидуално и семейно консултиране и рехабилитация

Тази година екипът проведе общо 44 индивидуални консултации с продължителност между 30 минути и 1 час. Честотата се определя според индивидуалната заявка на всеки клиент - веднъж седмично или веднъж на две седмици.

Задачата на екипа е да подпомага преодоляването и разрешаването на конфликтни ситуации. На тези клиенти, които изпитваха трудност да се контролират, демонстрираха проблемно поведение и/или нарушаваха реда и правилата в Дневния център им беше предложена подкрепа и индивидуални консултации.

Дневният център си сътрудничи с Института по фамилна терапия. Задачата на екипа е да запознава специалистите със заявките на семействата, които искат да започнат семейни консултации. През тази година пет семейства се обърнаха към екипа на Дневния център за съдействие и работиха терапевтично със специалисти от Института по фамилна терапия. Консултациите се провеждаха в сградата на Института.

През годината ежедневно се провеждаха социални консултации с клиентите на Дневния център във времето, определено за разговори с ментора, освен в случаите, когато се изискваше незабавна интервенция. Тези консултации са от изключителна важност за клиентите, защото им дават възможност да споделят преживяванията, които ги вълнуват, да говорят за емоциите и

проблемите си, за взаимоотношенията си с останалите хора в Дневния център, както и да получат обратна връзка при възникнали проблемни ситуации.

Близките на потребителите ежедневно задаваха въпроси към екипа на Дневния център, както по телефона, така и в лични срещи. Тези въпроси са свързани със затруднения от различно естество, за които служителите на Центъра или отговаряха сами или ги насочваха към компетентни специалисти.

Програма за здравни грижи и здравна просвета

Всеки клиент разполага със здравен план и здравна карта, в която се съдържа информация, която да се предостави на спешната помощ, при необходимост.

През годината са проведени общо 25 дискусии на теми свързани със здравна грижа, превенция и здравна просвета. Най-често дискутирани са темите за хигиена. Проведени са 3 дискусии специално насочени към устната хигиена, съчетани с посещения на специалисти по зъболечение. Клиентите получиха важна информация от специалисти – разбраха как е важно да мият зъбите си и какви продукти могат да използват. По време на посещенията също бяха организирани срещи с родителите на клиентите, като беше отговорено на най-належащите въпроси, свързани с лечение на зъбите. Всеки клиент получи безплатен преглед от специалист.

През годината също бяха проведени редица занимания свързани със спортни дейности, движение и рехабилитация: сутрешна гимнастика, занимания по йога на смеха и уроци по танци.

С цел превенция и грижа за устната хигиена през тази година въведохме в програмата на Дневния център ежедневно миене на зъбите след хранене на обяд.

Развитие на услугата и повишаване на професионализма

През 2016 г. продължи ежемесечната професионална супервизия на екипа от доц. д.п.н. Златка Михова. Бяха проведени общо 20 индивидуални и 3 групови супервизии с екипа на Дневния център от доц. д.п.н. Златка Михова. С цел повишаване експертността на екипа за справяне със случаи с по-комплицирана клинична картина бяха организирани още три обучително-супервизионни срещи с клиничния психолог Диана Христова (Аналитична зона ЕТ).

Тази година членове на екипа на Дневния център участваха в различни обучения, конференции и кръгли маси.

През февруари член на нашия екип взе участие в обучение „Стратегии за справяне с агресивно поведение при деца със специални образователни потребности“, организирано от Национална асоциация на ресурсните учители - България.

През месец март програмният директор на Фондацията и ръководителят на Дневния център присъстваха на международна конференция и национален форум на доставчиците на социални услуги с тема: „Правосубектност и достъп до права за хора с интелектуални затруднения“, на който чужди и български юристи, членове на родителски организации и др. представиха опита си относно ползите от отпадането на запрещението за хората с интелектуални затруднения.

На 10 май 2016 г. един от сътрудниците ни се включи в семинар и фокус-група за извършените и предстоящи дейности по проект REVADIS на Европейски център по качество. Проектът има за цел да адаптира признаването и валидирането на професионални умения на хората с увреждания, по-специално на тези с церебрална парализа и други неврологично-

скелетни увреждания, психични заболявания, нарушен слух и интелектуални затруднения в четири професионални области: камериер, административен сътрудник, градинар и готвач. През месец август по линия на същия проект - клиент и член на екипа участваха в Програма за пилотно тестване за признаване и валидиране на професионални компетенции на хора с увреждания.

През юли член на екипа на Фондацията взе участие в обучение, организирано от Сдружение „Аутизъм днес“ на тема „Поведение или стадий на развитие“ с лектор Maude Le Roux, САЩ, която работи като ерготерапевт. Бяха представени едни от най-известните теории за развитието Пиаже, Ериксън и др., както и теорията на привързаността. Бяха представени емоционални етапи в играта според теорията на Greenspan, както и техника за справяне с кризисни ситуации.

През септември член на екипа на Дневния център взе участие в лекционно обучение, организирано от Сдружение „Аутизъм Днес“ на тема „Представяне на теория и практика на сензорно - интегративната терапия“. Лектор и обучител беше Kristiane Sadacharam, която се занимава с ерготерапия от 1988 г. и в момента е ръководител на отдел за ерготерапия към детски център в град Мюнхен. По време на лекцията обучителят поясни някои от основните нарушения, които се наблюдават при деца с проблеми от аутистичния спектър.

През 2016 г. ръководителят на Дневния център и членове на екипа участваха в обученията, организирани от БАЛИЗ, за фасилитиране на процеса за взимане на решения, предстоящите законодателни промени и личностно центрирания подход при планирането на работа с клиенти. Темите на обучението бяха: (1) предстоящите законодателни промени при въвеждането на модела на подкрепеното вземане на решения и премахването на пълното и ограничено запрещение и (2) представяне на личностно центрираното планиране като метод, насочен към предпочитанията, мечтите и способностите на човека и обхващащ всички сфери на живота на отделния индивид.

През 2016 г. екипът на Дневния център успя да обмени ценен опит с други социални организации и ресурсни учители от Националната асоциация на ресурсните учители (НАРУ).

В края на годината екипът на Фондацията реализира 3-дневно обучение, посветено на уменията за работа в екип и подхода на работа с клиентите, които посещават Дневния център, организирано с участието на д-р Евелина Варджийска.

Атестация на персонала

През декември беше проведена атестация на персонала, която включва структурирано проучване на представянето на екипа и обратна връзка от прекия ръководител. Атестацията е обвързана с поставянето на лични цели за развитие от всеки от членовете на екипа, както и с равностметка за изминалата година и постигнатото през нея.

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛ 2: РАЗВИТИЕ НА ЗАЩИТЕНОТО КАФЕНЕ КАТО СОЦИАЛНО ПРЕДПРИЯТИЕ.

През летните месеци на 2016 г. отново отвори врати защитеното кафене към Дневен център „Светове“, като място за трудова рехабилитация и усъвършенстване на умения, съобразена с индивидуалните потребности на зетите в него хора с интелектуални затруднения. По този начин им се предоставя практическа възможност да упражняват и доразвиват своите трудови и комуникационни умения. Този тип социално предприятие със своята спокойна атмосфера, приготвена на място храна и първокласно обслужване е уютно място за своите клиенти и гости, което обогатява техния социален опит.

В ежедневната работа се спазва модела за интегриран работен процес – хора с и без увреждания работят съвместно. Показан е ефективен и работещ модел на трудова заетост и едновременно с това местната общност е активизирана към приемане и съжителство и обществото е „провокирано“ да преразгледа отношението си към хората с интелектуални затруднения.

През 2016 г. със средства по проект „Хората с интелектуални затруднения в подкрепа на обществото“, финансиран по програма „Европа“ на Столична община, кафенето беше обновено чрез закупуване на нови маси, столове и украса, беше обособен детски кът, бяха създадени нови менюта и табла. През летния сезон се проведеха 5 акции за популяризиране на кафенето в квартала. В обслужването като сервитьори се включиха и нови клиенти на Дневния център.

Стартиралата през 2015 г. дейност по предоставяне на кетъринг и обслужване за различни събития се разви успешно през 2016 г. При тази дейност в кухнята на Дневния център се приготвят сандвичи, сладки, солени хапки, които се сервират извън Дневния център. Изготвено бе меню, бяха обслужени повече от 40 събития на различни организации.

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛ 3: РАЗВИТИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПОДКРЕПЕНА ТРУДОВА ЗАЕТОСТ И СТАРТИРАНЕ НА ПРОГРАМА ЗА ТРУДОВА ПРАКТИКА.

През 2016 г. съществено се разви програмата за трудово наставничество, като 4 нови клиента се включиха в нея и започнаха работа на трудов или граждански договор. Към края на годината 7 клиенти на Фондацията са назначени на платена работа, като са ангажирани при 7 работодателя.

Заетостта на работещите на трудов договор е в дейности по почистване (Къщата на НПО, Дружество „Знание“, Американски съвет за международно образование), административна и техническа помощ (Ивен дизайн), работа в кухня (Хотел Новотел Акорд, Даро, Stanimira Chocolate House, 7 ОДЗ).

Клиентите, които работят срещу възнаграждения през 2016 г. са:

1. Виолета Първанова
2. Надежда Христова
3. Огнян Огнянов
4. Светлана Димитрова
5. Радослав Кръстев
6. Венцислав Ставрев
7. Симеон Ангелов

Заетостта е организирана, съобразно потребностите на работодателя, като дава възможност за гъвкаво включване на хората с интелектуални затруднения. Двама от клиентите работят по 4 часа през цялата седмица, останалите имат почасова заетост.

По програмата се осигурява непрестанна подкрепа с намаляваща интензивност след първоначалното въвеждане в дейността. Подкрепата има за цел да се осигури продължителност на заетостта, подпомага се разбирането и реализацията на задачите, съобразно изискванията на работодателя, подпомага се общуването в екипа и на работното място, подпомагат се клиентите в техните договорни отношения и взаимодействие с работодателя.

През 2016 г. с цел създаване на повече възможности за обучение и практикуване на трудови умения в реална работна среда беше развита програма за трудова практика. Програмата стартира по проект „Обучение в трудови и социални умения за младежи с интелектуални затруднения“, финансиран от Телъс Интернешънъл. В рамките на проекта бяха реализирани индивидуални трудови практики (в супермаркет и в Къщата на НПО), както и групови практики в подкрепа на културни събития и фестивали в София – София филм фест, Салон на изкуствата, Киномания и Фестивал на науката. В трудовата практика се включиха 25 клиента, които участваха в дейности, свързани с раздаване на листовки, разнасяне на информационни материали и фестивален вестник, раздаване на флаери, посрещане на гости на прожекции и проверка на билети, поддръждане на информационни материали в зала и др.

Груповата практика даде възможност на младежи, които обичайно не се ангажират в трудови дейности да се включат в конкретни инициативи и да разширят социалния си и трудов опит. Индивидуалната практика е полезна за клиенти, които имат желание целево да развият трудови умения и им позволява с по-голяма продължителност и постоянство да се ангажират в трудови дейности.

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛ 4: ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА СПОСОБНОСТИТЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА С ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ЗАТРУДНЕНИЯ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА КАУЗАТА НА ХОРАТА С ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ЗАТРУДНЕНИЯ.

През 2016 г. бяха проведени редица срещи по проблемите на хората с увреждания, които се организираха в мултифункционалната зала на Дневния център. Фондацията взе участие в много конференции и форуми на теми свързани със социалната работа с хора с увреждания, социалното предприемачество и др. Също така Дневния център беше посетен от значими обществени и политически личности. В тази посока се проведе общо 20 събития и посещения.

Лесно за разбиране издание

През 2016 г. подготвихме и публикувахме нашето второ лесно за разбиране издание, специално разработено за хора с интелектуални затруднения. Изданието представлява лесна за разбиране „Книжка за София“, в която са описани различни културни, исторически и обществени забележителности по достъпен за разбиране начин. В книгата е поместена и карта със забележителностите. Информацията за местата в центъра на София беше събрана чрез провеждане на редица обиколки на града от нашите клиенти с помощта на професионални екскурзоводи. След всяка обиколка клиентите споделяха своите впечатления. Така съдържанието на книгата беше подготвено с участието на клиентите ни, като в нея бяха вписани техните думи и разкази.

Изданието беше популяризирано на общо 3 специално организирани събития: две с професионални общности (ресурсни учители и социални работници от социални услуги) и едно широко публично представяне в Музея за история на София. Събитието в Музея за история на София се проведе на 22 ноември 2017 г. Мартин Димитров, творчески директор на рекламна агенция „Нитрам“, оцени изданието и неговото широко приложение, както и минималистичния изказ като отличен подход, който не само улеснява разбирането, но и дава простор на въображението и допринася за свободата на възприемане и интерпретация.

Ива и Събина, потребители на Дневния център, споделиха ентузиазма си от контакта с доброволците и конкретни впечатления от посетените забележителности, които са в основата на подготвеното издание. На събитието присъства Биляна Генова, директор на Дирекция „Култура“, Столична община, която поздрави екипа на фондацията, гостите и клиентите на Дневния център.

Лесната за разбиране „Книжка за София“ е изготвена по проект на Фондация Светът на Мария „София е моят град“, финансиран от Столична програма „Култура“ на Столична община за 2016 г.

Ден на отворените врати и Бал на приятелството

Рожденият ден на Центъра традиционно беше отбелязан с ден на отворените врати, който се проведе на 14 юли 2016 г. Заедно с деня на отворените врати беше организиран и Бал на приятелството. Балът се проведе в Fly Bar & Diner, разположен в непосредствена близост до Дневния център. Като знак на приятелство всички гости на празника написаха пожелание и закачиха пеперуда като част от прекрасна картина, която остана за спомен на Дневния център. Балът на приятелството се проведе с много музика и танци, като в него се включиха клиентите на центъра, техните близки, гости, колеги и приятели.

Поздравителни адреси по случай третия рожден ден на Дневния център бяха изпратени от Росен Плевнелиев, Президент на Република България; Меглена Кунева, министър на образованието и науката; Хасан Адемов, председател на социалната комисия в парламента и Деница Сачева, заместник-министър на труда и социалната политика. <http://www.mariasworld.org/bg/za-nas/news.html>. На събитието лично поднесе поздравления Ваня Кастрева, заместник-министър на образованието, Минка Йончева, директор на дирекция „Социални дейности“ към Столична община и Николина Иванова, началник отдел в Агенция социално подпомагане.

Четвърти благотворителен бал

На 03 ноември 2016 г. в София Хотел Балкан под патронажа на Кристоф Бержерон, Генерален директор на хотел Новотел София, се проведе четвъртия благотворителен бал на Фондацията. Набраните средства ще бъдат инвестирани в закупуване на професионално оборудване за изработка на сапуни и създаване на Социално предприятие за производство на сапуни от млади хора с интелектуални затруднения. Социалното предприятие ще осигури на клиентите на Дневния център трудови ангажименти, обвързани с възможност за развитие и намиране на работа в реална работна среда.

За поредна година потребителите на Дневен център за хора с интелектуални затруднения „Светове“ участваха в подготовката и реализацията на бала като посрещаха гостите с домашно приготвени хрупкави соленки и сладки и участваха в продажбата на билетите за томболата.

На събитието присъстваха Иван Иванов, заместник-председател на Народното събрание, Зорница Русинова, министър на труда и социалната политика, Ивайло Иванов, заместник-министър на труда и социалната политика, Деница Сачева, заместник-министър на труда и социалната политика и Красен Кралев, министър на младежта и спорта. Благотворителният търг, традиционно беше воден от Богдана Трифонова и Атанас Стоянов от БГ Радио. По време на събитието гостите се насладиха на изящното изпълнение на Мария Каракушева и Мария Силвестър, както и на музикалното участие на младите таланти от Нов Български Университет.

Годишни награди на Фондация „Светът на Мария“

И тази година фондацията изрази своята благодарност към дарителите, приятелите, доброволци и партньори с връчване на четвъртите си годишни награди.

Годишната награда *„Най-съпричастен корпоративен партньор на годината“* беше връчена на галерия „Сезони“, която с активната си дарителска дейност подкрепя фондация „Светът на Мария“ от създаването ѝ до днес. Наградата връчи Деница Сачева, заместник-министър на труда и социалната политика.

В категория *„Най-добра социална политика“* наградата получи хотел Новотел София. Новотел София е първата компания, която нае на трудов договор Виолета, потребител на фондацията. С доверието и усилията, положени от целия екип на хотела, Новотел София се превърна в пример за всички работодатели в България. Наградата връчи Зорница Русинова, министър на труда и социалната политика.

За *„Компания на годината, която сбъдва мечти“* беше обявена агенция „Травентурия“, която сбъдна мечтата на младите хора с интелектуални затруднения, клиенти на дневен център

„Светове“, да отидат заедно през зимата на екскурзия до Боровец. Наградата връчи Мария Караджова, клиент на дневен център „Светове“.

Тази година за „Най-деен доброволец на годината“ беше определена Мария Силвестър - верен приятел на хората с интелектуални затруднения и поддръжник на каузата на „Светът на Мария“. Наградата връчи Ивайло Иванов, заместник-министър на труда и социалната политика.

В категория „Най-активна неправителствена организация“ беше отличен Български център за нестопанско право, който устойчиво подкрепя различни проекти и дейности на фондацията. Екипът на БЦНП са сред посланиците на потенциала на хората с интелектуални затруднения. Те са сред първите организации, наели човек с интелектуално затруднение и редовен клиент и почитател на кетъринга на „Светът на Мария“. Наградата беше връчена от Иван Иванов, заместник-председател на Народното събрание.

Публикации и отразяване на дейността

През 2016 г. продължи популяризирането на каузата на хората с интелектуални затруднения и тяхното активно социално включване чрез многобройни печатни и онлайн публикации в различни издания, уеб сайта и Фейсбук страницата на фондацията. През годината последователите на Фондацията във Фейсбук достигнаха 2 512 човека.

Фондацията отразява активно своята дейност във официалната си интернет страница, както и на страницата във Фейсбук. През 2016 г. бяха направени повече от 150 публикации в интернет страницата ни, съответната информация е публикувана и в социалната мрежа.

Участия в конференции и семинари

На 5 април 2016 г. програмният директор на фондация „Светът на Мария“ и член на екипа на Дневния център взеха участие в международна работна среща, посветена на включването на потребителите на социални услуги в процеса на вземане на решения. Организатор на събитието бе European Social Network. Радослав Кръстев, млад човек с интелектуално затруднение, клиент на Дневен център „Светове“, сподели с участниците в срещата как е организирано в центъра участието на потребителите в процеса на вземане на решения. Ради разказа за предоставените от екипа възможности потребителите самостоятелно да определят сферата на дейност, в която да придобиват трудови умения и да взимат решение в кои ателиета имат желание да работят. Младите хора с интелектуални затруднения се насърчават да участват активно при избора на цветове и форми на сувенирите, които се произвеждат, както и в какви дейности извън центъра искат да се включват и всеки индивидуален план е съобразен с техните предпочитания. Във форума участваха представители на общинската администрация от България, Дания, Финландия, Хърватия и потребители и служители на социални услуги от България, Испания и Великобритания.

На 15 април 2016 г. Фондация „Светът на Мария“ представи дейността на Защитено кафене към Дневен център "Светове" като социално предприятие в Социалното предприемачество в България: добри практики и образователни перспективи - публична конференция, която се проведе на 15.04 и 16.04 в New Bulgarian University. В събитието участваха представители на държавни и образователни институции, социални предприемачи, преподаватели и студенти. Бяха представени основни политики и добри практики в сферата на социалното предприемачество в България и бяха обсъдени нуждите и спецификите от специализирано

образование в тази област. Конференцията бе организирана от департамент „Философия и социология“ и Магистърска програма „Социално предприемачество“ към Нов български университет.

На 10.05.2016 г. член на екипа на Фондация „Светът на Мария“ взе участие в национален семинар на тема „Качество на социалните услуги. Системи за управление на качеството. Предизвикателства и решения“, организиран от [Комплекс За Психично - Здравни Грижи В Общността Кв. Бряг, Търговище](#) в партньорство с община Търговище и Националния алианс за социална отговорност. Фондацията представи своята дейност, ориентирана към повишаване качеството на живот на хората с интелектуални затруднения. Презентацията ни беше с акцент върху професионалната и обществена оценка на качеството на работа и постигнатото качество на живот на потребителите ни, както и тяхната лична оценка и удовлетвореност от ползваната услуга.

Доброволческа дейност

Хората стават доброволци поради много причини и мотивирани от най-различни подбуди. Разбира се, всичките са обединени около идеята да се помага на нуждаещите се. За да бъде човек доброволец трябва да го почувства с душата си.

Фондацията разчита на доброволци за дейността на програмите на дневния център, както и за дейностите, свързани със свободното време на клиентите и дейностите, насочени към тяхната социализация.

През 2016 г. бяха реализирани поредица от дейности, които предполагаха засилено общуване между хората с интелектуални затруднения и доброволци. По проект „София е моят град“ бяха организирани 16 разходки в София, свързани с опознаване на забележителностите на града. В тях се включваха доброволци, които общуваха с клиентите и им разказваха за града.

На 14 февруари за празника Свети Валентин беше организиран бал, в който се включиха редица доброволци и се забавляваха заедно с младежите с интелектуални затруднения.

През годината продължи и ежеседмичното занимание по йода на смеха, което се провежда то дългогодишната доброволка към центъра Габи Данаилова от Студио за смях Д.А.Р.

В спортните дейности по проект „Активен живот за хора с интелектуални затруднения“ се включиха 12 доброволци, което позволи на хората с интелектуални затруднения да се докоснат до нови преживявания и да създадат нови познанства.

В дейностите по проект „И ние сме част от обществото - подкрепа за социализирането на хората с интелектуални затруднения“ се включиха 15 доброволци, които имаха възможността да споделят своите интереси и свободно време с хората с интелектуални затруднения, клиенти на Дневен център „Светове“.

Доброволци през 2016 г.

1. Дария Хаджидимитрова
2. Габриела Данаилова
3. Георги Божков
4. Христо Мухтанов
5. Станимира Георгиева (Таня)
6. Румяна Гуркова
7. Ивелина Гаджева
8. Надя Симеонова
9. Десислава Енчева
10. Светла Иванова
11. Мария Филипова
12. Димитра Канева
13. Ана Петкова
14. Цветелина Денева
15. Александър Видев
16. Лилия Гъркова
17. Желязко Иванов
18. Петър Зографов
19. Явор Тутев
20. Стела Тодорова
21. Марияна Тошева
22. Валерия Йотова
23. Кристина Апостолова
24. Калина Георгиева
25. Кристина Радева
26. Madlena Mincheva
27. Стивън Генчев
28. Nadq Slavova
29. Стилияна Башева
30. Атанас Керанов
31. Свобода Симова
32. Милена Велковска
33. Николай Дюлгеров
34. Илияна Маркова

Стажантска програма

През 2016 г. Фондацията продължи да работи по стажантска програма, чрез които дава възможност на студенти от специалност „Социални дейности“ да се включат в дейността на дневния център и да развиват своя професионализъм.

Фондацията си сътрудничи със Софийски университет „Св. Климент Охридски“, специалност „Социални дейности“. Често, завършилите стажа си студенти, продължават да се включват в дейностите на Центъра като доброволци или сътрудници.

Стажанти през 2016 г.

1. Цвета Николаева, студент 3-ти курс, спец. „Социални дейности“, СУ
2. Пламен Василев, студент 3-ти курс, спец. „Социални дейности“, СУ
3. Ния Петрова, студент 3-ти курс, спец. „Социални дейности“, СУ
4. Мартин Кротнев, студент 3-ти курс, спец. „Социални дейности“, СУ

ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛ 5:

ПОДОБРЯВАНЕ НА РЕГУЛАЦИИТЕ ЗА ХОРАТА С ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ЗАТРУДНЕНИЯ

През 2016 г. Фондацията активно се включи в редица застъпнически дейности. Основно във фокуса на внимание е кампанията за приемане на нов Закон за физическите лица, който да въведе нов режим на подкрепа за хора с интелектуални затруднения и психични разстройства и да замени правния режим на запрещението. В рамките на годината бяха изготвени и представени становища до Министерство на труда и социалната политика, Министерство на Правосъдието, Народно събрание на Република България. Представители на организацията участваха в заседание на Постоянната комисия по здравеопазване към Народното събрание. Фондацията участва в представянето на изложбата „**Решавам значи съществувам**“, организирана от Български център за нестопанско право в партньорство с Глобална инициатива в психиатрията, Фондация „Светът на Мария“ и Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения. Изложбата представя преживяванията на хората поставени под запрещение, както и на тези, на които запрещението е снето.

През октомври 2016 г. Фондацията представи становище срещу предложени нов ред за провеждане на оценка при входа в социална услуга с промяна в Правилника за приложение на Закона за социално подпомагане. Направените предложения не бяха приети и в резултат беше прието Изменение и допълнение в Правилника за приложение на закона за социално подпомагане, който въведе затрудняваща и за нуждаещите се, и за социалните работници и социални услуги, процедура за прием в услугата. Фондацията се включи активно в провеждането на срещи и дискусии за отмяна на затрудняващата регламентация.

През 2016 г. Фондацията се включи и в застъпнически дейности, свързани с изясняване на взаимоотношенията на доставчиците на социални услуги и Столична община.

**ПРОЕКТ: „Хората с интелектуални затруднения в подкрепа на обществото“
май-ноември 2016 г.**

**Финансиран от Програма „Европа“, Столична община
Стойност на проекта: 4 489.82 лв.**

Деяностите на проекта са насочени към популяризиране на уменията и способностите на хората с интелектуални затруднения, тяхното включване в обществено полезни инициативи наред с останалите граждани и насърчаване на активното им участие в подкрепа на обществени структури и дейности.

В рамките на проекта потребители на Дневния център бяха ангажирани в общо 20 часа доброволчески инициативи в подкрепа на детски градини и училища в района (121 СОУ, 7 ОДЗ, образователен център „Мястото“, спортна зала „Триадица“), а в резултат на дейността, един от клиентите на Дневния център получи предложение за платена работа в ОДЗ 7.

Защитеното кафене беше обновено и бяха проведени 5 акции за неговото популяризиране. Допълнително са подготвени и разпространени 5 листовки (над 1 000 бр. информационни материали) за хората с интелектуални затруднения и дейностите за социалното им включване-информационна листовка за Дневния център, материали за защитеното кафене (представяне на менюто, представяне на специалитетите, промоции), картички, представящи сувенирите, изработени от хора с интелектуални затруднения.

Постигнатите резултати са свързани с реализиране на доброволчески дейности в подкрепа на общността, обновяването и популяризирането на защитеното кафене и разпространението на информационни материали, които представят хората с интелектуални затруднения и техните способности.

**ПРОЕКТ: „Активен живот за хора с интелектуални затруднения“
септември 2016-февруари 2017 г.**

**Финансиран от ТВІ Bank. Кампанията се организира с подкрепата на фондация „Помощ за
благодетелността в България“
Стойност на проекта: 2 000 лв.**

За хората с интелектуални затруднения заниманията със спорт, гимнастика и дейности за двигателна активност са особено важни за добрата им цялостна кондиция, както и за поддържане на бодр дух и желание за занимания.

Проектът е насочен към осигуряване на спортни дейности за клиентите на Дневния център в три направления: занимания по йога на смеха, занимания по гимнастика и участие в спортни клубове по интереси: зумба, тенис на маса, дартс и др.

В рамките на проекта са проведени 12 бр. занимания по Йога на смеха, 12 бр. занимания по ЛФК гимнастика, 4 бр. други спортни занимания (зумба, пилатес, съвременен танц, балет).

В дейностите се включиха 12 доброволци, което позволи на хората с интелектуални затруднения да се докоснат до нови преживявания и да създадат нови познанства.

ПРОЕКТ: „София е моят град“
март-ноември 2016 г.
Финансиран от Програма „Култура“, Столична община
Стойност на проекта: 6 244.13 лв.

В рамките на проекта бяха организирани поредица от инициативи, свързани с подкрепа за социализирането на хората с интелектуални затруднения, тяхното активно включване в дейности, свързани с опознаване на града, неговите културни, исторически и обществени забележителности, формиране на вкус и отношение към културни преживявания и участие в културни събития. Въз основа на техните впечатления беше издадена „Книжка за София“ – първото „лесно за разбиране“ специализирано издание с информация за столицата, предназначено за хора с интелектуални затруднения, деца с обучителни трудности и хора с деменция.

Проектът предостави възможност на хората с интелектуални затруднения да се изявят и да развият своите способности за изразяване и социално участие. В резултат на проекта 30 младежи с интелектуални затруднения се включиха в организирани обиколки на града и посещения на културни събития. Бяха организирани 3 събития за популяризиране на издадената в тираж 400 бр. книжка, която беше разпространена сред над 60 лица с интелектуални затруднения, повече от 250 социални работници и ресурсни учители и сред 50 – 60 др. представители на общността.

ПРОЕКТ: „Обучения в трудови и социални умения за младежи с интелектуални затруднения“
февруари-ноември 2016 г.
Финансиран от TELUS International Europe
Стойност на проекта: 4 950 канадски долара

Проектът е ориентиран към младежи с лека и умерена умствена изостаналост и предоставя възможност за обучение и развитие на трудови и социални умения чрез участие в трудова практика в реална работна среда.

В рамките на проекта 25 младежи с интелектуални затруднения участваха в трудова практика, експериментираха с нови за тях умения и дейности и се включиха в различни по характер задачи, съобразно способностите им. Бяха изградени устойчиви взаимоотношения с организации и институции за провеждане на трудова практика за младежи с интелектуални затруднения, които продължат да функционират и след приключване на проекта и осигуряват устойчивост на дейността. Сключени са споразумения за продължаване на трудова практика и през 2017 г. с Национален дворец на културата, Къщата на НПО, Дерида денс център и са постигнати уговорки за продължаване на съвместната дейност с организаторите на София филм фест, Фестивал на науката и София диша.

Проектът допринесе за изграждането на положителен образ за способностите на младежите с интелектуални затруднения и за тяхното ангажиране в трудов процес. Бяха пилотирани конкретни дейности, в които хората с интелектуални затруднения могат да бъдат полезни.

Изграден е положителен образ за младежите с интелектуални затруднения като способни и полезни личности със свое място и роля в обществото и на пазара на труда. В рамките на проекта бяха реализирани редица публикации, представяния и срещи, които направиха дейността по трудова практика разпознаваема и търсена от работодатели.

ПРОЕКТ: „И ние сме част от обществото - подкрепа за социализирането на хората с интелектуални затруднения“

октомври 2015 г. - септември 2016 г.

Финансиран от Райфайзен банк, дарители

Стойност на проекта: 2 528.06 лв.

Проектът е одобрен за участие в дарителската инициатива на Райфайзен банк „Избери, за да помогнеш“ 2015 и цели извеждането на хората с интелектуални затруднения извън затворения кръг на семейството и професионалната подкрепа и приобщаването им към културния живот на общността, както и придобиване на умения за организиране на свободното време.

В рамките на проекта бяха организирани ежемесечни събития за социализация на 30 лица с интелектуални затруднения, които имаха възможност да се включат в дейности, обичайно недостъпни за тях в ежедневието им- посещение на театър, разходка в София, две тържества – за Св. Валентин и моминско парти, посещение на открити уроци по танци, посещение - разходка в магазин Икеа и Бал на приятелството.

В дейностите по проекта се включиха 15 доброволци, които имаха възможността да споделят своите интереси и свободно време с хората с интелектуални затруднения, клиенти на Дневен център „Светове“.

ПРОЕКТ: „Общества – Подпомагане на организациите на гражданското общество за укрепване на техническите умения, включване на хора с увреждания и стандарти на ЕС в Югоизточна Европа“

януари 2016 г. до декември 2019 г.

Финансиран от Европейски съюз

Общата цел на проекта е да се подпомогне капацитета на гражданските организации в Югоизточна Европа в управление на процеса на социално включване и в популяризиране и представяне на включващи политики чрез ефективен диалог с публичната власт в процеса на взимане на решения.

Фондацията се включва като партньор в обучения, семинари и конференции, във връзка с реализиране на специфичната цел: Подобряване на компетенциите на НПО в промотиране на социалното включване на хората с увреждания и психични разстройства: изграждане на капацитет, обмяна на знания, мрежова работа на регионално ниво, прилагане на инициативи за социално включване и услуги, мониторинг и оценка на социалното въздействие.

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2017 Г.

През 2017 г. фондацията планира да продължи да разнообразява програмите и дейностите, в които се включват хората с интелектуални затруднения. За 2017 г. е заложено и развитие на всяка от програмите на Дневния център, повишаване на професионализма на служителите, привличане на нови доброволци и участие в събития и дейности в общността. Продължава реализирането на дейности, които представят хората с интелектуални затруднения и изграждат положителен образ за тях в обществото.

Проекти, одобрени за финансиране през 2017 г.:

- Проект: **„Разработване и прилагане на програма за повишаване на качеството на обучение в трудови и социални умения за възрастни с интелектуални затруднения“**, финансиран по Програма Еразъм + на Европейския съюз в периода ноември 2016 - април 2018 г.
- Проект: **„По-добра социална работа в подкрепа на хората с интелектуални затруднения“**, финансиран от Фондация ВCause в периода януари-декември 2017 г.
- Проект: **„Живот като на кино“**, финансиран от Програма „Култура“, Столична община в периода март - ноември 2017 г.
- Проект: **„Подпомогнат достъп до пазара на труда“**, финансиран от Агенцията за хората с увреждания в периода април - октомври 2017 г.
- Проект: **„Кетъринг услуги, осъществявани от хора с интелектуални затруднения“**, финансиран от Програма „Предприемачество за нестопански организации“, организирана от Български център за нестопанско право с подкрепата на Фондация „Америка за България“ и Фондация „УниКредит“.
- Проект: **„Среща на хората с интелектуални затруднения с френската култура“**, финансиран от La FONDATION DU GROUPE UP, проектът се реализира с любезната подкрепа на Посолство на Франция в България и Френския културен институт.

Фондация „Светът на Мария“ ще продължи да организира дарителски кампании за разширяване на дейностите в услугата и ще кандидатства за финансиране за развитие на социалната услуга пред други донори и схеми за безвъзмездно финансиране.

Учредителите на фондация „Светът на Мария“ са утвърдени професионалисти, всеки в своята област, които от години подкрепят различни каузи и даряват средства и опит за социално значими инициативи.

Екипът на Фондацията включва професионалисти с опит в прилагането на политики в областта на хората с увреждания, както и в директната работа с хора от уязвими групи. Най-важният акцент в работата ни е да направим клиента главен герой на своя живот, съобразявайки се с неговото мнение и визия за развитие. През 2016 г. настъпиха промени в екипа на Дневния център и бяха наети нови служители, които се интегрираха успешно и поеха своите функции. Дейността на Фондацията се подпомага от сътрудници, които ангажираме в конкретни инициативи.

Ценен ресурс за организацията са стажантите и доброволците – всеки от които специалист в своята област – сред които мениджър набиране на средства, PR специалист, организатор на събития, редактор и др.

Екип на фондацията през 2016 г.

Цецка Караджова, директор

Миряна Маламин-Сирийски, програмен директор

Дария Хаджидимитрова, мениджър набиране на средства

Ели Стоянова, административен сътрудник и координатор проекти

Соня Спасова, ръководител Дневен център

Иво Борджиев, социален работник, организатор трудови дейности „Битови дейности“

Мария Динчева, организатор трудови дейности, програма „Арт“

Йордан Василев, експерт технолог обслужване –готвач и организатор трудови дейности „Кухня“

Боряна Гаврилова, ръководител ателие „Продукция“

Александър Чалканов, трудов наставник

Сътрудници:

Марин Мирчев

Ели Варджийска

Петя Спасова

Яна Пенкова

Весела Кираджиева

Иван Трендафилов

Зинаида Мирчева

Петя Дончева

Анелия Бангеева

ПАРТНЬОРИ

Партньори и подкрепящи организации

Изключително ценен ресурс за развитие на дейността на фондация „Светът на Мария“ е партньорството и възможността за обмяна на опит с водещи международни организации, сред които:

- YAI Network, САЩ
- Human First, САЩ
- „Обществени заведения за интеграция“ (EPI), Швейцария
- Де Пасарел, Нидерландия
- The Funding Network, Великобритания

Работим в широка мрежа и поддържаме добри партньорства с общини и неправителствени организации, като се стремим да популяризираме идеята за достоен и независим живот на хората с интелектуални затруднения в България. През 2016 г. сред нашите партньори в този сектор са:

- Столична община
- Община Ловеч
- Община Ямбол
- Община Берковица
- Български дарителски форум
- Българска хранителна банка
- Фондация Помощ за благотворителността в България
- Национален алианс за социална отговорност
- Национална мрежа за децата
- Български център за нестопанско право
- Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения
- Глобална инициатива в психиатрията
- Институт за социални услуги в общността
- Сдружение „Егида“, гр. Пазарджик
- Сдружение „Граждански инициативи“, гр. Ловеч
- Каритас България и Каритас София
- Фондация „Звезда на надеждата“
- Спешъл Олимпикс България
- Фондация „Заслушай се“
- Фондация „Здраве и социално развитие“
- Сдружение „Здраве без граници“
- Фондация „Хлебни къщи“
- Time Heroes
- Фондация „Интегрирано образование“
- Атитюд
- НПО портал
- Къщата на НПО
- Фондация „Reach for change“

- ДЦ „Св. Козма и Дамян“, гр. Стара Загора
- Асоциация „Мария Кюри“, гр. Пловдив
- Български институт за фамилна терапия
- Фондация „Конкордия“
- Национална асоциация на работещите с хора с увреждания
- Аналитична зона ЕТ
- Дерида денс център
- Национален дворец на културата
- Си Ви Ес – България, Международен София филм фест
- Фондация „София диша“
- 19 СОУ „Елин Пелин“
- Супермаркет АБ
- ОП „Туризм“
- Музей за история на София
- Британски съвет

Наши партньори са водещи български бизнес структури, които са приели каузата на хората с интелектуални затруднения като част от техните политики за корпоративна социална отговорност. Като членове на Български дарителски форум и CSR Bulgaria съзнаваме нашата отговорност в изграждането на добро партньорство между неправителствения и бизнес сектор, с цел постигането на по-добър живот за хората с интелектуални затруднения.

Стратегически партньор:

Глобул

Компании дарители:

АРТ БГ
 Аурубис България
 Агресия
 Актавис
 Ауто Бавария
 Арома
 Братя Минкови
 Бош
 Велмар
 Винпром Карнобат
 Витоша Парк Хотел
 Галерия „Сезони“
 Гранд хотел София
 Дизайнерска къща „Рошавата гарга“
 Девин
 Еколаб
 Ивент Дизайн
 Интерланг
 Кантус Фирмус
 Касиопея
 Керос България
 Клима адвайс
 Клуб Мариолетка
 Кока-Кола
 Колинс маркетинг
 Лукс кетъринг
 Марина Кейп
 Медицинска Техника Инженеринг
 Мидора
 Микроинвест
 Национално музикално училище „Л. Пипков“
 Немско-българска търговска камара
 Нестле България
 Новартис
 Новотел Акор София

Компании дарители:

Нов български университет
 Нормакс
 Райфайзен банк
 РИУ Правец
 РИУ Хелиос, Слънчев бряг
 ДП Ръководство на въздушното движение
 Салони за красота „Мърфи“
 Скания България
 София Мюзик Ентерпрайсис
 София Хотел Балкан
 Студио „Балканджи“
 Тера Турс
 Томеко
 Травентурия
 Трежър България
 Умбопо
 Френски културен институт
 Хотел Кемпински Гранд Арена,
 Банско
 Шанел
 Andrews
 Chevron
 Deichman
 Del Padre
 Douglas Beauty Zone
 FPI Hotels & Resorts
 Gerry Weber
 Hotel Grand Bretagne
 Liebherr
 Nemetschek Bulgaria
 Novagence
 Pernot Riccard
 Sony
 Stage Masters
 Telus
 TBI Bank
 VM Ware

Медийни партньорства:

Анонс
 БНТ
 Вестник Преса
 Вестник СЕГА
 Вестник ТЕМА
 Жената днес
 BG-mamma
 BGNES
 Bulgaria On Air
 DARIK
 Dir.bg
 Intelday
 Mediapool
 NOVA TV
 Ureport
 БНР
 Vesti
 Btv

Индивидуални дарители:

Албена Александрова
Албена Ботушарова
Албена Николова
Албена Щениовска-Еглофф
Алекс Мищалски
Александра Георгиева
Александър Димитров
Александър Христов
Алексей Томов
Анета Атанасова
Анна Герджикова
Анна Димова
Антония Георгиева
Антония Кюмюрджиева
Атанас Стоянов
семејство Анчеви
Бейджан Мехмедов
Бела Михнева
Биляна Михайлова
Биляна Спасова
Богдана Трифонова
Бойко Братанов
Бонка Караджова
Борис Бекяров
Борислав Борисов
Боряна Кирилова
Боян Блажев
Валерия Иванова
Ваня Нинова
Васил Василев
Васил Ботушаров
Васил Чачев
Венсан Дюжарден
Вера Дакова
Вера Митрева
Весела Круш
Виктор Ангелов
Виктор Тричков
Виктория Стоянова
Владимир Йорданов
Габриела Христова
Галин Бакърджиев
Гергана Бангеева
Гергана Костадинова
Гергана Лазарова
Георги Александров
Георги Томов
Георги Асенов
Георги Божков
Георги Данков
Георги Кирчев
Георги Прохаски
Георги Спасов
Гергана Алякова
Гергана Лазарова

Димитър Кюмюрджиев
Дора Кишкилова
Евгени Манов
Елвин Гури
Елена Раду
Емил Ботушаров
Енчо Кузманов
Здравка Баткова
Здравка Костова
Иван Нинов
Иво Георгиев
Изабела Михнева
Илко Асенов
Илко Семерджиев
Йолина Брюнер
Калин Анастасов
Камен Василев
Катя Кузманова
Клеоники Георгиаду
Красен Кралев
Красимира Величкова
Константин Тасков
Лилия Анастасова
Лилия Давидкова
Лилия Христова
Любомир Аламанов
Максим Тутунаров
Маргарита Александрова
Маргарита Видралска
Марин Хубенов-Мърфи
Марина Митова
Мариус Величков
Мария Арсова
Мария Василева
Мария Гергова
Мария Иванова
Мария Каракушева
Мария Силвестър
Мария Цанкова
Мария Прохаска
Мария Райчева
Мариян Иванов
Марияна Асенова
Мая Кирчева
Методи Василев
Мина Костова
Мирослав Севлиевски
Миряна Маламин-
Сирийски
Михаил Стефанов
Моника Методиева
Надежда Спасова
Наталия Амзина
Николай Бойков
Николай Колев
Нина Павлова – Александрова

Радина Велчева
Радослава Лалчева
Радослав Иванов
Радослав Неделчев
Ралица Агайн
Румяна Михайлова
Сандра Блажева
Сашка Крумова
Станимира Георгиева
Станислав Георгиев
Станислава Стоянова
Стели Василева
Теодора Пеева
Теодора и Георги Хинкови
Тинка Кунева
Тодор Манолов
Тома Фиков
Фатме Шабанова
Харис Коцибос
Христо Христов
Христос Христу
Цецка Радева
Цветомир Цонев
Яна Бюрер Тавание
Ясен Гюзелев

Доброволци:

Александър Видев
Ана Кацарова
Анастасия Манлихер
Анелия Аврамова
Анелия Чопаринова
Ани Атанасова
Ана Петкова
Атанас Йорданов
Атанас Керанов
Боряна Дешева
Валерия Йотова
Ваня Методиева
Ваня Станчева
Васил Граматов
Весислава Стефанова
Габриела Данаилова
Габриела Петрова
Георги Божков
Гергана Балабанова
Гергана Табакова
Дария Хаджидимитрова
Десислава Енчева
Димитра Канева
Ели Варджийска
Емануела Христова
Желязко Иванов
Иван Митцов
Ивелина Гаджева
Илияна Маркова

Гроздан Караджов
Господин Гогов
Дария Хаджидимитрова
Деница Сачева
Десислава Десенко
Десислава Димитрова
Десислава Севлиевска
Джордж Николаидис
Диана Василева
Диана Минкова
Динко Кунев
Димана Братанова

Огнян Шентов
Павлина Чачева
Павлина Моллова
Панталей Дамянов
Паола Стоева
Петър Михалчев
Петър Цветков
Петя Денева
Пламен Моллов
Поли Карастоянова
Полина Симеонова

Калина Димова
Калина Георгиева
Кристина Апостолова
Кристина Радева
Лилия Гъркова
Мадлена Мирчева
Мargarита Бозева
Мари-Никол Пантева
Мария Филипова
Марин Мирчев
Марияна Тошева
Мая Попова
Милена Велковска
Надя Славова
Надя Симеонова
Николай Дюлгерев
Петър Зографов
Рада Попова
Рая Чатурведи
Росица Гюрова
Румяна Гуркова
Светла Генадиева
Светла Иванова
Светлина Игнатова
Светозар Белчев /Заро/
Свобода Симова
Силвета Папазян
Снежанка Йовчева
Станимира Георгиева
Стела Тодорова
Стивън Гечев
Стиляна Башева
Христо Мухтанов
Цветелина Денева
Явор Тутев
Яна Спасова

VIII. ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

1. СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“ за 2016 г.

ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
Годишен финансов отчет
31 декември 2016 г.

СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
към 31 декември 2016 г.

АКТИВ				ПАСИВ			
РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	приложение	Сума (в хил.лв.)		РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ	приложение	Сума (в хил.лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
Нетекущи (дълготрайни) активи		439	485	Собствен капитал		85	78
Дълготрайни материални активи	3	415	485	Записан капитал	1.1	20	20
Дългосрочни финансови активи	4	24		Резерви		65	58
Общо нетекущи активи		439	485	Общо собствен капитал		85	78
Текущи (краткотрайни) активи		84	70	Задължения, в това число:		3	2
Материални запаси		23		до една година		3	2
Вземания		12	7	Финансирания и приходи за бъдещи периоди	6	436	475
Парични средства	5	49	63				
Общо текущи активи		84	70				
Разходи за бъдещи периоди		1					
СУМА НА АКТИВА		524	555	СУМА НА ПАСИВА		524	555

Приложенията представляват неразделна част от финансовия отчет.

31 март 2017 г.

Съставител:

Юлиана Георгиева
Счетоводна къща МИДОРА ЕООД

Ръководител:

Тзветана Караджикова

2. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА НЕСТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“ за 2016 г.

ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
Годишен финансов отчет
31 декември 2016 г.

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“ за 2016 г.

Приложение 2 към СС 9

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	приложение	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	приложение	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
Разходи за дейността				Приходи от дейността			
Разходи за регламентирана дейност	8	269	308	Приходи от регламентирана дейност	7	371	376
Други разходи		269	308	Приходи от дарения под условие		266	310
Общо разходи за регламентирана дейност		269	308	Приходи от дарения без условие		105	66
Административни разходи	9	95	106	Общо приходи от регламентирана дейност		371	376
Финансови разходи			3	Финансови приходи			3
				Печалба от стопанска дейност			5
Общо разходи		364	417	Общо приходи		371	384
Резултат		7		Резултат			33
Всичко		371	417	Всичко		371	417

Приложенията представляват неразделна част от финансовия отчет.

31 март 2017 г.

Съставител:

Юлияна Георгиева
Счетоводна къща МИДОР ЕООД

Ръководител:

Тзветан Параджова

3. ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ЗА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“ за 2016 г.

ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
Годишен финансов отчет
31 декември 2016 г.

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
НА ФОНДАЦИЯ „СВЕТЪТ НА МАРИЯ“
за 2016 г.

Приложение 2 към СС 1

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	прило- жение	Сума (в хил. лв.)		НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ	прило- жение	Сума (в хил. лв.)	
		Текуща година	Предходна година			Текуща година	Предходна година
Разходи				Приходи			
Разходи за суровини, материали и външни услуги		27	22	Нетни приходи от продажби		33	61
Разходи за персонала		4	28				
Разходи за амортизация и обезценка		1	4				
Други разходи		1	2				
Общо разходи за оперативна дейност		33	56	Общо приходи от оперативна дейност		33	61
Печалба от обичайна дейност			5				
Общо разходи		33	56	Общо приходи		33	61
Счетоводна печалба (общо приходи – общо разходи)			5				
Печалба			5				
Всичко		33	61	Всичко		33	61

Приложенията представляват неразделна част от финансовия отчет.

31 март 2017 г.

Съставител:

Юлиана Георгиева
Счетоводна къща МИДОРА ЕООД

Ръководител:

Тзветина Караджикова
